СВІТОВІ ЗАТРАТИ НА R&D У ФАРМАЦЕВТИЧНИХ КОМПАНІЯХ

Страпчук С. І., Бородін В. Г.
Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна
baysvetlana@gmail.com

Вступ. Особливістю фармацевтичних компаній є тривалий цикл розробки лікарських препаратів, який може сягнути 10-15 років з відповідним бюджетом на рівні 1,4 млрд. $. США. Проведення наукових досліджень і розробок (Research & Development – R&D) є необхідною умовою розвитку фармацевтичних виробників. Щорічні відрахування на R&D у фармацевтичній галузі в 5 разів перевищують аналогічні інвестиції в аерокосмічну та оборонну промисловість, в 3,75 рази – в хімічній промисловості і в 2,5 рази – у комп'ютерній галузі.

Мета дослідження полягає в обґрунтуванні необхідності затрат на R&D у фармацевтичних компаніях для забезпечення виробництва якісних продуктів.

Матеріали та методи дослідження. Використовувались офіційні дані сайтів фармацевтичних компаній та статистичні бази даних.

Отримані результати. Проведення наукових досліджень і розробок є необхідною умовою успішного розвитку фармацевтичних компаній. Світові затрати на R&D в 2014р.становили 142 млрд. $., тоді як витрати на наукові дослідження та розробки семи найбільших компаній склали 55 мільйонів $ США. При цьому спостерігається щорічний приріст в розмірі 3,4% за період 2006-2014 рр. Очікується, що до 2020 року витрати становитимуть близько 160 млрд. $ (за умови, що R&D в 2014-2020рр. становитимуть 2,0%).

На сучасному етапі витрати на розробку одного лікарського препарату перевищують 1,38 млрд. $ США. Для порівняння, в 1975 р. такі витрати становили близько 138 млн. $ США. При цьому на розробку та клінічні випробування лікарського засобу або вакцини необхідно 10-15 років. Збільшення витрат викликано потребою в більш безпечних ліках, підвищенням якості терапії та зменшенням побічних дій для пацієнтів. Для порівняння з

іншими галузями на R&D в фармацевтичній галузі припала більша частина інвестицій навіть під час економічної та фінансової кризи.

За результатами опитувань провідних фахівців галузі переважна більшість респондентів (80%) вважає, що дослідження та розробки (R & D) силами самої компанії не є найбільш ефективним шляхом для інновацій. Близько половини (41%) керівників компаній вважають за краще отримувати інноваційні розробки від підрядників, і приблизно така ж кількість керівників (39%) згадує можливість придбання цілих компаній, як кращий підхід до вирішення питання інноваційності портфеля продукції, особливо в області біотехнологій. Протягом останніх років фармацевтичні компанії займалися скороченням витрат та раціоналізацію за деякими підрозділами, а саме: продажі (69%), виробництво (59%), дистрибуція та логістика (59%), маркетинг (57%), виробництво хімічних компонентів (41%).

На рис. 1 наведено 10 провідних світових фармацевтичних компаній у 2017 році за кількістю препаратів R&D, який очолює швейцарська компанія Novartis з кількістю 251 препарат.

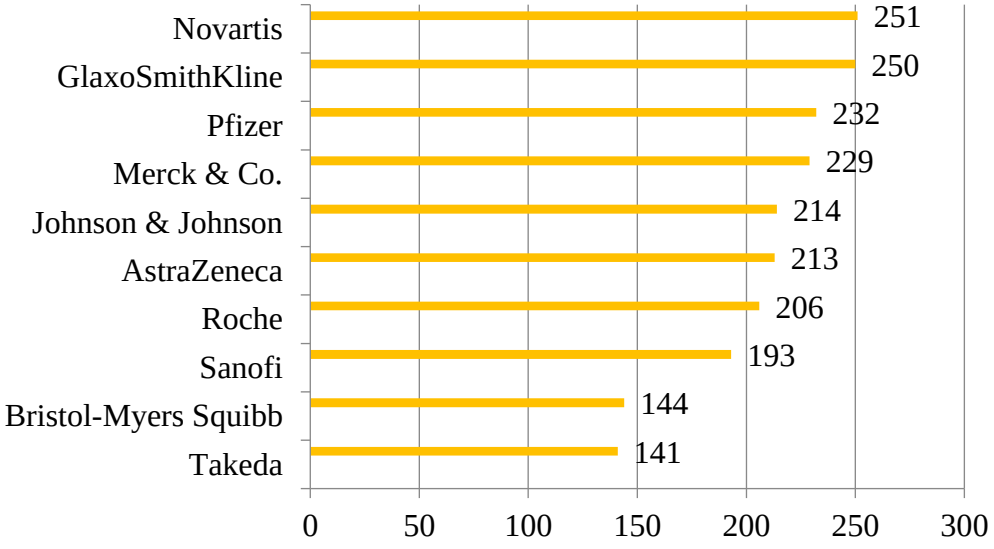

Рис. 1. ТОП-10 фармацевтичних компаній світу 2017 року за кількістю R&D-продуктів

У той же час багато компаній усвідомлюють необхідність перегляду всієї схеми створення ціни, щоб вона базувалася на ключових компетенціях у сфері

маркетингу, продажів, досліджень і розробок. Окремі заходи щодо скорочення витрат можуть давати фармацевтичним компаніям лише тимчасові перепочинки. У довгостроковій перспективі компанії повинні переглянути всю цінову схему створення вартості.

Висновки. Фармацевтична галузь потребує зростання мотивації щодо розробки нових лікарських препаратів. На сьогодні відсутні стимули переходу від існуючої терапії до нової методики попередження та лікування. Тільки нові технології допоможуть фармацевтичній галузі розвиватися далі шляхом створення більш безпечних та ефективних ліків. Конкурентоспроможними будуть такі ліки, які будуть оцінюватися пацієнтами, а також компаніями-виробниками з точки зору економіки їх виробництва. Об'єднання технологічного прогресу, інтелектуальних прав і соціальних умов у кінцевому підсумку призведе до більш конструктивного розуміння природи захворювань та шляхів їх лікування.

СТАН ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ГАЛУЗЕВОГО РИНКУ ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ПРОДУКЦІЇ В УКРАЇНІ

Страпчук С. І., Рак В. С.
Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна
baysvetlana@gmail.com

Вступ. Фармацевтична промисловість України є однією з найбільш швидкозростаючих та високоприбуткових галузей. За період 2010-2016 рр. вона стала лідером за темпами приросту обсягів продажу виробленої продукції: базовий темп становив 174%, тоді як щорічне зростання обсягів продажу вироблених фармацевтичних продуктів і препаратів склало 16-19%, а у 2015 році навіть 39%. За відповідний період рентабельність операційної діяльності підприємств фармацевтичної галузі України в середньому становила 13-17%.